

Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministerijai

2024-12-31 Nr. 56

TAIS 24-
20877

DĖL VYRIAUSYBĖS IŠVADOS DĖL PROJEKTO NR. XIVP-3248 (3)

Išnagrinėję teikiamą derinti Vyriausybės nutarimo projektą (TAIS Nr. 24-20877), iš esmės pritariame projektui, tačiau siekiant tikslesnio reglamentavimo teikiame pastabas ir atkreipiame jūsų dėmesį į:

1. Vyriausybės nutarimo projekto lydimojo rašto I dalis pildytina, nurodant kitas problemas, kurias siekiama spręsti projektu Nr. XIVP-3248 (3), pvz. tikslinama geros eksperimentinės praktikos tvarka, tikslinama leidimų išdavimo tvarką ir kt.

2. Atkreiptinas dėmesys, kad projekte Nr. XIVP-3248 (3) tikslintinas Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir mišinių įstatymo pavadinimas, nes pvz. projekto Nr. XIVP-3248 (3) 14 str. ir 16 str. referuojama į Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymą.

3. Projekto Nr. XIVP-3248 (3) 9 straipsnio 4 dalis numato, kad 120 dienų leidimas išduodamas, jei Taryba nustato, kad augalų apsaugos produktai atitinka visus 1–7 punktuose nustatytus reikalavimus. Šiuose punktuose nėra reikalavimo nurodyti fizinių arba juridinių asmenų, kuriems bus tiekiamas augalų apsaugos produktas sąrašą. Tačiau 9 str. 6 dalyje numatyta, kad 120 dienų leidimas tikslinamas, jeigu: „<...>keičiamas <...> fizinių arba juridinių asmenų, kuriems bus tiekiamas augalų apsaugos produktas, sąrašas.“ Manome, jei nėra reikalavimo nurodyti fizinių ar juridinių asmenų sąrašo gaunant leidimą, tai nėra būtinybės ir tikslinti leidimą kečiantis sąrašui, nes jis pagal įstatymą gaunant leidimą kaip ir neprivalomas. Atsižvelgiant dar į tai, kad 10 straipsnis „Reikalavimai 120 dienų leidimų turėtojams“ numato, kad leidimų turėtojai privalo tvarkyti fizinių ir (ar) juridinių asmenų, įsigijusių augalų apsaugos produktą, sąrašą, tokiu būdu įvežtų augalų apsaugos produktų riboto naudojimo kontrolė ir priežiūra yra įgyvendinama. Nuosekliai pasisakome prieš perteklinį reikalavimą ūkio subjektams, teikiantiems paraiškas dėl 120 dienų leidimo gavimo, pateikti būsimų naudotojų sąrašą iki leidimo išdavimo. Teisės aktų reikalavimas naudoti pagal tokį leidimą įvežtus produktus ribotai gali būti įgyvendinamas kitais būdais. Reikalavimas sudaryti asmenų, kurie planuoja įsigyti ribotam naudojimui skirtą augalų apsaugos produktą, sąrašą sudaro prielaidas pažeisti asmens duomenų tvarkymo reikalavimus, yra sunkiai įgyvendinamas dėl pvz. ligos / kenkėjo plitimo tam tikroje teritorijoje nenuspėjamumo, t.y. neįmanoma prognozuoti, ar ūkininkas A, ar ūkininkas B norės įsigyti ir naudoti ribotam naudojimui skirtą produktą.

4. Projekto Nr. XIVP-3248 (3) 11 straipsnio 7 dalis numato, kad augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojas, įspėtas apie augalų apsaugos produktų platinimo leidimo galiojimo sustabdymą, turi pašalinti Tarybos nustatytus pažeidimus per Tarybos nustatytą ne trumpesnę nei 30 darbo dienų terminą. To paties straipsnio 8 dalis numato, kad augalų apsaugos produktų platinimo leidimo galiojimas sustabdomas, jeigu augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojas, raštu įspėtas apie augalų apsaugos produktų platinimo

leidimo galiojimo sustabdymą, per Tarnybos nustatytą terminą pažeidimams pašalinti nepašalina Tarnybos nustatytų pažeidimų, dėl kurių jis buvo įspėtas apie augalų apsaugos produktų platinimo leidimo galiojimo sustabdymą. Tarnybos nustatyti pažeidimai, dėl kurių buvo sustabdytas augalų apsaugos produktų platinimo leidimo galiojimas, turi būti pašalinti ne vėliau kaip per Tarnybos nustatytą ne trumpesnę nei 30 darbo dienų terminą (analogiškai yra ir su 16 straipsniu). Toks šių apribojimų/ įspėjimų eiliškumas - įspėjimas apie leidimo sustabdymą ir nustatomas 30 dienų terminas pasitaisyti; nepasitaisius tada sustabdomas leidimas ir vėl 30 dienų terminas pasitaisyti. Manytume, kad turėtų būti mažinamas vienas iš šių terminų arba neįvykdžius pirmojo reikalavimo (7 dalis) leidimas stabdomas tam tikram laikotarpiui, pvz.: veikla stabdoma nuo 3 iki 6 mėnesių. Tai būtų reali motyvacija pasitaisyti, panaikinti ir užkardyti pažeidimus. Be to, manome, kad prekyba nelegaliais ir /ar neidentifikuotais produktais yra šiurkštus pažeidimas ir leidimas prekybai stabdomas be įspėjimo. Paprastai už nustatytus teisės aktų pažeidimus veiklos vykdytojas raštu įspėjamas apie galimą leidimo galiojimo sustabdymą ir nustatomas terminas teisės aktų pažeidimams pašalinti. Leidimas stabdomas arba naikinamas be įspėjimo, kai: (i) nustatomi absoliutūs leidimo negaliojimo pagrindai (pvz., paaiškėja, kad dokumentas buvo išduotas pagal pateiktus klaidingus duomenis ar suklastotus dokumentus ir pan.), (ii) kai veiklos valstybinę kontrolę vykdanči institucija nustato tokius pažeidimus, kurie reikalauja sprendimo nedelsiant sustabdyti veiklą siekiant užtikrinti, kad vartotojams nepatektų nesaugus produktas (pvz., Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT), gavusi informaciją apie ūmių žarnyno užkrečiamų ligų protrūkį, nustato šiurkščius pažeidimus ir įtaria, kad protrūkis kilo dėl ūkio subjekto darbuotojų kaltės¹; maisto tvarkymo subjekto patikrinimo metu VMVT nustato trūkumus, kurie kelia pavojų visuomenei ir gali būti pašalinti nedelsiant veiklos tikrinimo metu²). Projekte turėtų būti numatyti atvejai, kai leidimas stabdomas ar naikinamas be įspėjimo.

5. Už Cheminių medžiagų ir mišinių įstatymo nuostatų įgyvendinimą atsakingos institucijos turėtų įvertinti, ar projekto Nr. XIVP-3248 (3) 28 str. 8 dalyje nurodymas „privalo perduoti“ pakankamai aiškus Cheminių medžiagų ir mišinių įstatymo nuostatas įgyvendinančioms institucijoms, nes 2007 m. liepos 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 687 „Dėl dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, ir 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo įgyvendinimo“ 2.8 ir 2.9 punktai nenumato nelegaliai tiekiamų, saugojamų ir naudojamų mišinių laikino paėmimo ar konfiskavimo. Be to, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 str. 1 dalies 1 punktas numato tik mėginių paėmimo galimybę. Išnagrinėjus Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau - AAD) ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau - VVTAT) nuostatus, kyla pagrįstų abejonių dėl projekto 28 str. 8 dalies nuostatų interpretavimo ir lieka neaišku, kurios institucijos atsakomybės sritis yra užkardyti nelegaliai tiekiamus rinkai, saugojamus ir naudojamus cheminius mišinius: vartotojams skirtas chemines medžiagas ir cheminius mišinius ir mišinius, skirtus asmeniniams namų ūkio poreikiams tenkinti. Tiek AAD, tiek VVTAT nuostatai nenumato pareigos konfiskuoti nelegaliai tiekiamus rinkai, saugojamus ir naudojamus mišinius, todėl tikslintinas sąrašas teisės aktų, kuriuos reikės keisti priėmus projektą Nr. XIVP-3248 (3). Aiškinamajame rašte

¹ VMVT Sprendimų dėl administracinių poveikio priemonių taikymo priėmimo tvarkos aprašo, patvirtinto VMVT 2013-01-18 įsakymu Nr.B1-12, 20.1 p.

² Ūkio subjektų patikrinimų taisyklių, patvirtintų VMVT 2015-01-28 įsakymu Nr.B1-59, 40 p.

tuometinis žemės ūkio ministras, Seimo narys K. Navickas nurodė, kad „Istatymo projektu Tarnybai nustačius įgaliojimus paimti saugoti, pateikti laboratoriniam ištyrimui <...> Lietuvos Respublikoje neregistruotus, falsifikuotus, netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus ir (ar) neidentifikuotus apsaugos produktus), Tarnybai reikės nuomoti ne mažiau nei 100 kv. m. statinius ir (ar) patalpas, pritaikytas 20 000 kg ir (ar) 20 000 l tokių augalų apsaugos produktų saugojimui...“ Todėl kyla pagrįstų abejonių, kur bus saugomi AAD ir VVAT perduoti neidentifikuoti cheminiai mišiniai.

Direktorė

Zita Varanavičienė

V. Grinkevičius
v.grinkevicius@croplifelietuva.lt